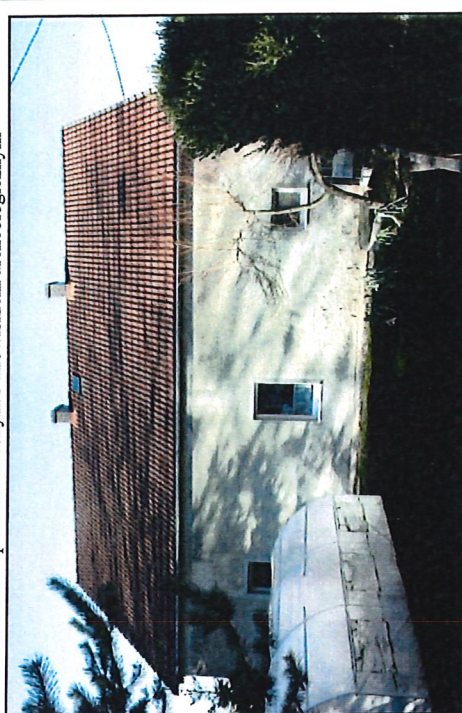

GEZ 42	KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość Czeska Wieś
1. Nazwa Budynek mieszkalny	2. Czas powstania kon. XIX w.	7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym	
			4. Adres Czeska Wieś nr 56, dz. nr 534
			5. Przynależność administracyjna województwo opolskie powiat brzeski gmina Olszanka
6. Formy ochrony Zarządzenie Nr WG-VII-55/2016 Wójta Gminy Olszanka z dnia 1 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Olszanka			

1. Widok od pld.-zach. 2. Widok od wsch. 3. Widok od ptn.-zach. 4. Lokalizacja.

WÓJT
Apurant
Tymoteusz Drebschok

Stwierdzam zgodność
z oryginałem

URZĄD GMINY OLSZANKA
49-332 Olszanka 1b
woj. opolskie

8. Historia, opis i wartości Wieś po raz pierwszy wzmiankowana w 1310 r. jako <i>Bohemorum villa</i>, a następnie w 1358 r. jako <i>Bongischdorf</i>, w 1416 r. jako <i>Bemyschdorff</i>, a w 1417 r. jako <i>Bömischorff</i>. Pierwszymi znanymi właścicielami wsi był ród Pogorzeliów, właściciele klucza michałowskiego, w rękach którego miejscowość znajdowała się co najmniej od roku 1315. Z rodem tym należy wiązać budowę kościoła. W początku XV w. w Czeskiej Wsi odnotowano dwór lub sołectwo, a także młyn. W 1533 r. wieś nabył Melchior Hirsch, od którego przejął ją książę brzeski Jerzy II, który z kolei przekazał wieś miastu Brzeg w zamian za Czepielowice. We władaniu miasta pozostawała do reform administracyjnych państwa pruskiego z 1874 r., kiedy likwidacji uległa gmina Czeska Wieś, a miejscowość weszła w skład okręg administracyjny Jankowice Wielkie. W 1534 r. w księstwie brzeskim wprowadzono reformację, co wiązało się z przekształceniem kościoła na ewangelicki. W tym czasie istniał już folwark. W 1718 r. miała miejsce rozbudowa kościoła w ramach której nadbudowano wieżę i dobudowano kruchtę. W opisie statystycznym Śląska z 1783 r. we wsi wymieniono kościół, szkołę ewangelicką, a także 34 zagrody kmiecie, 24 zagrodnicze i 11 chałupniczych. W tym czasie miejscowość liczyła 420 mieszkańców. Kolejny spis statystyczny z 1845 r. wymienia kościół, szkołę ewangelicką, wolne sołectwo oraz 114 domów. Wieś zamieszkiwało 547 osób. Budynek wzniesiony w końcu XIX w., w centralnej części wsi, w nawsin. Założony na planie prostokąta, parterowy z wysokim poddaszem, nakryty dachem dwuspadowym. Murowany, otylkowany, z pokryciem dachowym z dachówki zakładkowej. Od północy przylega do niego niski budynek gospodarczy, od zachodu wtórny murowany ganek. Elewacja zachodnia w części przesłonięta przez ganek osłaniający wejście do budynku, pierwotnie pięcioosiowa. Elewacja płn. w przyziemiu przesłonięta przez budynek gospodarczy, w dwupiętrowym szczycie w partii dolnej dwuosiowa, wyżej jednoosiowa. Elewacja wsch. trójosiowa. Elewacja płd. w parterze dwuosiowa, w dwupiętrowym szczycie w partii dolnej dwuosiowa, wyżej jednoosiowa. Dekoracja architektoniczna w postaci gzymsów koronującego i obramiającego szczyt. Otwory okienne i drzwiowe zamknięte prosto. Jedynie pod kalenicą elewacji szczytowych pojedyncze otwory okienne zamknięte łukiem pełnym. Okna PCV jednoodzielne, jedno- i dwupiętrowe. Drzwi jednoskrzydłowe, współczesne.	9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji W połaciach dachu brak ugięć, falowania czy ubytków. Pokrycie dachowe zostało wymienione przed laty na ahistoryczne. Wody opadowe odprowadzane są poprzez rynny i rury spustowe wpięte do kanalizacji. Mury bez widocznych odchyleń czy spękań, w partiach dolnych ze śladami zawilgocenia (widoczna izolacja pionowa). Tynki wtórne, z niezbędnymi ubytkami w partiach dolnych. Wielkość i rozmieszczenie otworów, a także ślady na elewacjach wskazują na zmiany w otworowaniu. Stolarka w całości została wymieniona na okna i drzwi w formach współczesnych. Wartości zabytkowe obniża ahistoryczny w formie ganek. Postulaty: - w przypadku podjęcia remontu budynku należy dążyć do: przywrócenia pierwotnej wielkości i rozmieszczenia otworów z dopuszczeniem stosowania blend; wymiany okien i drzwi na stolarkę w formach powtarzających rozwiązania historyczne; przywrócenia detalu architektonicznego; przywrócenia pierwotnego rodzaju pokrycia dachowego. Budynek na fotografii z 1991 r. (źródło: fiszka adresowa, zbiory WUOZ Opole). <table border="1" data-bbox="159 1120 399 2058"> <tr> <td data-bbox="159 1120 399 1590"> 10. Wykonanie karty (autor, data i podpis) Grzegorz Naumowicz, 31.01.2026 r. <i>G. Naumowicz</i> </td><td data-bbox="159 1590 399 2058"> 11. Zarządzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)* *dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków </td></tr> </table>	10. Wykonanie karty (autor, data i podpis) Grzegorz Naumowicz, 31.01.2026 r. <i>G. Naumowicz</i>	11. Zarządzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)* *dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków
10. Wykonanie karty (autor, data i podpis) Grzegorz Naumowicz, 31.01.2026 r. <i>G. Naumowicz</i>	11. Zarządzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)* *dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków		